Апокриф о Еноху, који се најчешће назива *Књига о Еноху*, изгледа да је настао нешто раније од друга два. Сматра се да је то било половином II века пре Христа. (2) *Апокриф* је највероватније настао на јеврејском језику. Његов грчки превод није сачуван. Остали су етиопски и словенски преводи са грчког језика. Ова два превода такође имају приличних варијантности, тако да се на основу њих не може сасвим поуздано допрети до грчког предлошка. Неки непосредни трагови грчког предлошка очували су се у словенском преводу. Врло је очигледна у том погледу симболика везана за стварање првог човека. Настанак имена Адам може се разумети у склопу лексике прилагођене грчком језику. Када Бог говори Еноху о стварању Адама, објашњава му да је за то име везао четири састава која потичу од четири стране света: "И поставих му име од четири састава: од истока, од запада, од севера, од југа. И поставих му четири звезде нарочите и назвах му име Адам." Сами називи страна света поређани изложеним редоследом својим почетним словима у грчком дају име првог библијског човека: А – "анатоли", Д – "диси", А – "аркос", М – "месемврна".

У словенској традицији овај апокриф је доживео прераде, тако да се појављује у три варијанте: опширној, прелазној и скраћеној. Од њих је најзначајнија опширна варијанта, која је позната само у једном препису на бугарскословенском језику. Нажалост, рукопис се није сачувао, јер је страдао са целом збирком Београдске Народне библиотеке у немачком бомбардовању 6. априла 1941. године. Налазио се у Зборнику слова из XVI–XVII века под бројем 321. (3) Срећом, сачувао се у добром издању Матвеја Соколова. (4) Српски преписи очували су се само у краћој верзији, што не значи да их није било и у дугој. Једну од њих својевремено је издао Стојан Новаковић према српском рукопису Житија и слова XVI века, број 151 рукописне збирке старе Народне библиотеке у Београду, (5) такође изгорелом 6. априла 1941. године. (6) *Књига о Еноху* имала је великог утицаја на хришћанске писце, као и за настанак неких других каснијих апокрифа.

Књига светих тајни Енохових

У време оно, рече Енох, када наврших 165 година, роди ми се син Метусал. Потом поживех 200 година, и накупи ми се укупно 365 година. Првог месеца, нарочитог, првог дана, ја Енох, бејах у дому свом сам. И почивах на одру свом спавајући. И док спавах, дође велика жалост на срце моје. И рекох: "Плачу очи моје у сну, а не могу разумети жалост. Ето, шта ли ће ми се догодити?" И јавише ми се два мужа превелика веома, какве никада не видех на земљи. И беше лице њихово као сунце светлеће. Очи њихове као свеће гореше. Из уста њихових огањ излажаше. Одећа им као пена беше, а са различитим бојама. Крила им беху светлија од злата, руке њихове беље од снега. И стајаху крај главе одра мог. И позваше ме именом мојим. А ја се пробудих из сна свог. И видех на јави мужеве оне како стоје крај мене. И угледавши их, поклоних им се и ужасох се. И обли лице моје страх. И рекоше ми мужеви:

"Спокојан буди, Еноше, заиста се не бој! Господ вечни посла нас к теби да, ево, ти данас усходиш са нама на небеса. И реци синовима својим и свој деци дома твог да све што чине на земљи у дому твом да ништа од тебе не траже све док те не врати Господ к њима."

И чувши, пожурих и изиђох ван из дома свог. И затворих врата, као што ми рекоше. И позвах синове своје Метусалама и Регима и Гајдада и испричах им шта ми казиваху мужеви они пречудни.

"Послушајте, децо моја, не знам куда идем и шта ће ме снаћи! Сада, децо моја, не одступајте од Бога. Пред лицем Господњим ходите и заповести његове чувајте. Не замрзите молитве спасења вашег, да не ускрати Господ труд руку ваших. И не лишите дарова Господа, јер и он не лишава оне који сакупљају ризнице и приносе дарове. Благословите Господа првенцима стада и првенцима ваше младости, и бићете благословени у векове. И не одступите од Господа, и не поклоните се боговима пустошним, боговима који не створише ни небо ни земљу нити друге твари, јер ће они, као и они који им се клањају, пропасти. И нека укрепи Господ срца ваша страхом својим. И сада, децо моја, да ме нико не тражи док ме не врати Господ к вама."

Док говорах синовима својим, позваше ме мужеви они и узнеше на крилима својим и понеше на прво небо. И поставише ме на облаке. И, гле, кретоше! И навише сагледах ваздух, и још повише видех аер. И поставише ме на прво небо. И показаше ми море превелико, веће од мора земаљског. И доведоше пред лице моје старешине и владике звезданих чинова. И показаше ми 200 анђела који владају звездама и устројством небеским, и лете крилима својим и обилазе сва лебдећа небеска тела. И ту сагледах ризнице снежне и ледене и анђеле који чувају страшне ризнице и скровишта облака, одакле излазе и улазе. И показаше ми скровишта росе, као и маслине, чији изглед беше већи од сваког цвета земаљског. И видех анђеле који чувају скровишта њихова и који их затварају и отварају.

И узеше ме мужеви они и узнеше на друго небо. И показаше ми и видех таму већу од таме земаљске. И сагледах блуднике који су осуђени да висе на веригама, како чекају страшни суд. И ти анђели беху тамнозрачнији од таме земаљске. И непрестано плакаху по вазда. И рекох мужевима који беху са мном:

"Зашто се муче ови непрестано?"

Одговорише ми мужеви:

"Ови су преступници Господњи који нису послушали заповести Господње, већ својом вољом поступаху и преступише заједно са кнезовима својим, који се налазе на петом небу."

И би ми их жао веома. И они анђели поклонише ми се и рекоше ми:

"Мужу Божији, помоли се за нас Богу!"

И одговорих им и рекох:

"Ко сам ја, човек смртан, али ћу се молити за анђеле. Ко зна куда ћу отићи ја сам и шта ће ме срести, или ко ће се помолити за мене?"

И узеше ме отуд мужеви и поведоше ме на треће небо. И поставише ме посред раја. И место то је непознате лепоте. И видех сва дрвета лепоцветна и плодове њихове зреле и миомирисне. И сва храна донесена изобилно мирисаше. И у средини је дрво живота на оном месту где почива Господ када улази у рај. И то дрво је неизрециве лепоте и мириса. И лепше је од сваке твари постојеће. Одасвуд златно и црвено изгледом, и светлозарно, и покрива сав рај. Има својства свих дрвета и свих плодова. Корен му је у рају на излазу земаљском. А рај је између пропадљивости и непропадљивости. Из њега истичу два извора. Из једног точи мед и млеко, а из другог уље и вино. И рачвају се на четири дела и теку тихим током истичући у Едемски рај, између пропадљивости и непропадљивости. И отуд протичу делећи се на четрдесет делова, и разливају се по земљи, опет враћајући се кругу свом, као и друге стихије ваздушне. И нема ту дрвета неплодног. И свако дрво је многоплодно. И читаво место је благословено. И 300 анђела, светлих веома, који чувају рај, непрестаним гласом и благим певањем служе Господу по вазда. И рекох:

"Колико је лепо место ово веома!"

И рекоше ми мужеви:

"Еноше, праведницима је припремљено место ово који истрпе сваку напаст у животу свом, пошто озлобише душу своју, одвратише очи своје од неправди, и поступише праведно и дадоше хлеб гладнима, и наге покрише ризом, и подигоше пале, и помогоше превареним и сиротим који иђаху без порока пред лице Господње и њему једином служе. Њима је припремљено место ово у наслеђе вечно."

И одведоше ме мужеви ти на северну страну, и показаше ми ту место страшно веома, свакакве муке и мучења. На месту том је љута тама и магла мрачна. И нема ту светлости. И огањ мрачан разгараше се свагда. И река огњена течаше по читавом месту том. Са једне стране огањ, а са друге студени лед – жеже и хлади. И тамница̂ љутих видех веома, и анђеле мрачне и немилостиве, који ношаху оружје нечувено и мучаху без милости. И рекох:

"Горко, горко! Колико је страшно место ово веома!"

И рекоше ми мужеви:

"Место ово, Еноше, припремљено је нечастивима, који су безбожја зла чинили на земљи, чарања, бајања, гатања бесовска, који се хвале делима злим својим, који краду душе људске потајно, гуше нишге и узимају имања њихова и сами се богате од имовине туђе варајући их, који могоше нахранити гладне, али их глађу уморише, који могоше обући наге, а они их свукоше, који не познаше творца свог, већ поклонише се боговима бездушним и сујетним, који праве идоле и клањају се рукотворинама мрским. Овим свима припремљено је место ово у наслеђе вечно."

И узеше ме мужеви они и узнеше на четврто небо и показаше ми сва кретања и путовања, и све луче светлости сунчеве и месечеве и размере кретања њихових. И упоредих светлост њихову. И видех да сунце има седмоструко већу светлост од месеца. Круг његов на колесници својој језди као ветар крећући се пречудном брзином. И нема им покоја. Ноћ и дан путују и враћају се. А по четири звезде велике има сунце са десне и леве стране колесница и свака од њих уз себе по хиљаду звезда, имајући тако осам хиљада са којима сунце путоваше увек. И води га дању петнаест милијарди анђела шестокрилих, а ноћу хиљаду анђела, дајући му огањ. И духови лете са изгледом две птице, једна као феникс, а друга као халкедра. Лица су им лавовска, ноге и реп и глава

крокодилски. Боја њихова беше као дуге небеске, величина њихова 900 мера, крила њихова анђелска, свако по дванаест крила, који вуку колесницу сунчеву, носећи росу и врућину. И како заповеди Господ, тако се и враћају, силазе на земљу и пењу се на небеса са светлошћу луча својих.

И понеше ме мужеви ти на исток небеса тих. И показаше ми врата којима узлази сунце у одређено време и по месечном обиласку читаве године и по часовима сабраним у дане и ноћи. И видех шест врата великих отворених. И свака врата имаху 61 и четврт стадије, што испитивањем измерих. И толика испаде величина њихова. И кроз њих излази сунце и иде на запад како би обишло и ушло у сваки месец. Из првих врата излази 42 дана, из других 35, из трећих 35, из четвртих 35, из петих 35, из шестих 42. И опет се враћа по обиласку из шестих врата, улазећи кроз пета врата 35 дана, кроз четврта 35, трећа 35, друга 35 дана. И тако окончавају се дани сваке године по истеку четири годишња времена.

И опет ме узнесоше мужеви они на западна небеса и показаше ми петоро врата великих, отворених на супротну страну од источних. А кроз та врата залази сунце читавих 365 дана и четврт. Тако залази кроз западна врата. И када изиђе из западних врата, узму 400 анђела венац његов и однесу Господу, а сунце окрене колесницу своју и проведе без светлости шест часова ноћи. И осмог часа ноћи доноси 400 анђела венац и венчају га. И запевају му стихове поменути феникс и халкедра. И због тога све птице затрепере крилима својим, радујући се светлодавцу, поју гласовима својим: Долази светлодавац и даје светлост твари својој. И по распоређивању показаше ми пут сунца и врата којима излази и залази. Ова врата, која Бог створи за годишња часоберија, велика су. Због тога је и саздано велико сунце.

Други пут луне показаше ми мужеви ти, све путање и обиласке, и дванаест врата вечно окренутих ка истоку. Кроз та врата излази и улази луна по уобичајеном времену. Улази кроз прва врата уместо сунца тачно 31 дан, на друга 35, на трећа 30, на четврта 30, на пета 31, на шеста 31, на седма 30, на осма 31, на девета 31, на десета 31, на једанаеста 31, на дванаеста 22 дана. Тако је и са западним вратима по обиласку и према броју источних врата. Тако тече и завршава се година са данима. Дана сунца је 364 и четврт, а година луне 354, распоређених у дванаест месеци по 29 дана. Остаје по једанаест дана сунчевог круга, који су сваке године епакти луне. А тај велики круг држи пет година, који је 29. Четврти пролази кроз три године. Треће године број дана се не рачуна. Када истекне друга година, два нова месеца се испуне, два друга се смањују.

И када се окончају западна врата, враћа се и одлази на источна са својом светлошћу. Тако се креће дан и ноћ по круговима небеским, по најдоњем кругу брже од ветрова небеских. И духови који лете, сваки од тих анђела има по шест крила. Лунин круг има седам подела. Сваки обилазак има по 19 година. Усред небеса видех војнике наоружане који служе Господу с тимпанима и оргуљама и непрестаним гласом и пријатним певањем. И слушајући насладих се.

И узеше ме мужеви ти и узнеше на крилима својим на пето небо. И видех ту небројене војнике, назване григори. Лице им је људско, а величином су већи од чудовишта великих. И лица су им намргтена, а уста увек мукла. И не беше службе на петом небу. И рекох мужевима који су били са мном:

"Због чега су ови намргтени веома и лица њихова нерасположена и уста замукла, и зашто нема служења на овом небу?"

И рекоше ми мужеви:

"Ово су григори, којих се одвоји 200 хиљада од Господа са кнезом својим Сатанаилом. Иза њих су ишли верижници, који су на другом небу, потонули у таму велику. Они сиђоше од престола Господњег на земљу на Аермон и прекршише обећање на гребену

Аермонске Горе. И оскрнави се земља делима њиховим. И жене људске велико зло чине у свим временима века овог. Безаконујући, мешају се и рађају дивове и чудовишта огромна и велика зла. И због тога их осуди Бог великом осудом. И јадикују браћи својој и укорени ће бити у дан велики Господњи."

И рекох григорима:

"Ја видех браћу вашу и дела њихова, и мучење њихово, и велика мољења њихова. И ја се молих за њих, али осудио их је Господ да буду под земљом док се не скончају небо и земља у векове."

И рекох:

"Зашто чекате своју браћу, а не служите пред лицем Господњим? Успоставите службе ваше и служите пред лицем Господњим да не прогневите Господа Бога вашег до краја."

Послушаше савете моје и уредише четири чина на небу овом. И док стајах са мужевима овим, затрубише четири трубе истовремено звуком снажним. Запеваше григори једногласно и узиђе глас њихов пред лице Господње.

И узеше ме отуд мужеви они и узнеше ме на шесто небо. И видех ту седам чета анђела пресветлих и славних веома. И лица њихова сијаху више од луча сунчевих блистајући се. И не беше разлике између лица или држања или изгледа одеће њихове. Ти чинови начелствују над звезданим кретањем, сунчевим обиласком, и месечевим менама, и земаљска доброчинства и злочине надгледају, као и заповеди, и поуке, и слаткогласна певања и сваку хвалу славну. То су арханђели, који су над анђелима и над свим живим небеским и земаљским; и анђели који су над свим временима и годинама, и анђели који су над рекама и морима, и анђели који су над сваком травом и сваком храном датом сваком створењу, и анђели који су над сваком душом људском, који записују сва дела њихова и живот пред лицем Господњим. И посред њих је седам феникса, и седам херувима и седам шестокрилих. И певају сви једногласно. И нема краја певању њиховом. И радује се Господ подножју свом.

И подигоше ме отуд мужеви они и узнеше на седмо небо. И видех ту светлост превелику и сву огњену војску великих арханђела и бестелесне силе, и господства, начала, власти, херувиме и серафиме, престоле и многооких десет пукова и светлостојање отанимско. И уплаших се и устрептах страхом великим. И узеше ме мужеви и поведоше усред њих. И рекоше ми:

"Осмели се, Еноше, не бој се!"

И показаше ми Господа издалека како седи на престолу свом превисоком. И сви војници небески приступише сврставши се у десет степени по чиновима. И поклонише се Господу. И опет одступише на места своја у радости и весељу, у светлости безмерној певајући песме тихим и кротким гласовима. А славе му послуживаху не одступајући ни ноћу ни дању, стојећи пред лицем Господњим и испуњавајући вољу његову. Херувими и серафими опкољаваху престо. И шестокрилци покриваху престо његов певајући тихим гласом пред лицем Господњим.

И када видех све то, рекоше ми мужеви:

"Еноше, довде нам је заповеђено да те допратимо."

И одоше од мене мужеви и притом их не видех. Ја остадох сам на крају небеса. И уплаших се и падох на лице своје. И рекох у себи:

"Јао мени, шта ме снађе!"

И посла Господ једног од славних својих арханђела, Гаврила. Рече ми:

”Осмели се, Еноше, не бој се! Устани и пођи са мном и стани пред лице Господа заувек. Одговорих му и рекох у себи:

”Господе мој, побеже душа моја из мене од страха и трепета. Позови к мени мужеве који ме доведоше до места овог, јер се у њих уздам и с њима ћу доћи пред лице Господње.”

И ухвати ме Гаврило као што узима ветар лист. Узе ме и постави пред лице Господње. И гледах Господа у лице. И лице његово беше силно и преславно, чудесно и преужасно, страшно и престрашно. Ко сам ја да испричам о необјашњивом суштаству Господњем и лицу његовом предивном и неизрецивом, и лику његовом многоученом и многогласном, и о превеликом и нерукотвореном престолу Господњем, о стајању херувимских и серафимских војника око њега, о неућутним певањима, и изгледу лепоте његове непромењиве, и неизрецивости и величини славе његове! И падох ничице и поклоних се Господу. И Господ устима својим рече мени:

”Осмели се, Еноше, не бој се! Устани и стани пред лице моје у векове.”

И подиже ме Михаило, архистратиг Господњи, и доведе ме пред лице Господње. И рече Господ слугама својим осмотривши их:

”Да приступи Енох стојећи пред лицем мојим у векове.”

И поклонише се славе Господу и рекоше:

”Нека поступи по речи твојој!”

И рече Господ Михаилу:

”Приђи и свуци Еноху земаљску одећу и помажи га уљем благим мојим. Обуци га у одећу славе моје.”

И тако учини Михаило како рече њему Господ. Помаза ме и обуче. Изглед уља оног беше светлији од светлости велике. И уље његово као роса блага, и мирис његов као смирна, и као зраке сунчеве блисташе се. И погледах се и бејах као један од славних његових, и не бејах са видљивом разликом.

И позва Господ једног од арханђела својих по имену Вревоил, који беше по уму бржи од осталих арханђела, и записиваше сва дела Господња. И рече Господ Вревоилу:

”Изнеси књиге из ризница мојих и узми трску и дај Еноху и покажи му књиге.”

И пожури Вревоил и донесе ми књиге свечане и мирисне и даде ми трску брзописања из руку својих. И показа ми о свим делима на небесима, и на земљи, и на мору, и о свим преласцима и покретима стихија и тугњању живота њиховог, и сунцу, и луни, и звездама, и кретању промена њихових, и времену, и годинама, и данима, и часовима, и подизању облака, изласку ветрова, анђелском броју, и песмама, наоружаним војницима, и свакој ствари људској, и сваком језику за песме, и животу људи, и заповести, и поуци, и слаткогласном певању и свему што треба да научим. Показиваше ми Вревоил 30 дана и 30 ноћи, и не ућуташе уста његова говорећи.

А ја не починух записујући сва знамења. И када се оконча 30 дана и 30 ноћи, рече мени Вревоил:

”То је колико ти рекох и записах. Седи и запиши душе још нерођених људи и места њиховог распореда довека, јер је за сваку душу одређено место још пре земаљског стварања.”

И седох још двоструко по 30 дана и 30 ноћи и исписах све знано. И написах 366 књига.

И позва ме Господ и рече ми:

”Еноше, седи са моје леве стране са Гаврилом.”

И поклоних се Господу. И рече ми Господ:

"Еноше, штогод видиш да стоји и креће се створено је од мене. А ја ћу ти разоткрити све од почетка како створих од небића биће и од невидљивог видљиво. Нити анђелима мојим разоткрих тајне моје, нити им испричах подизања њихова, нити за моје бесконачне и неразумне мислеће твари, које ћу теби открити данас.

Раније, док не беше све видљиво, ја се сам кретах кроз невидљиво, као сунце од истока на запад и од запада на исток, али и сунце има покој свој. А ја не нађох покоја, јер бејах свега творац. И намислих да поставим основу, да створим твар видљиву. И заповедих да сиђе у низине један од невидљивих и да постане видљив. И сиђе Адоил, превелик веома. И осмотрих га и, гле, у телу он имаше светлост велику. И рекох му:

"Ослободи се, Адоиле, и учини да се видљиво роди из тебе."

И ослободивши се, изиђе светлост превелика, а ја бејах усред светлости. И како се ношаше светлост и из ње изиђе век велики, јављајући о свим тварима које ја помислих створити. И видех како је добро. И поставих себи престо и седох на њега. И светлости рекох:

"Изиђи ти изнад престола и утврди се и буди основа вишњем свету."

И немаше над светлошћу ничег другог. И опет се подигох погледавши од престола мог. И повиках трипут ка преисподњем и рекох:

"Да изиђе из невидљивог свода невидљиво!"

Изиђе Архас, тврд, и тежак и црн веома. И рекох:

"Ослободи се, Архасе, и нека се видљиво роди из тебе!"

И ослободивши се, изиђе век таман, превелик веома, носећи твар доњих светова свих. И видех да је добро. И рекох му:

"Сиђи ти доле и утврди се."

И постаде основа доњег света. И не беше под њим ничег другог. И заповедих да се узме од светлости и од таме и рекох:

"Буди широко и обавијено светлошћу!"

И то распрострех и постаде вода. И прострех изнад таме, а испод светлости. И тако воде утврдих, то јест бездане. И окружих воду светлошћу и створих седам кругова унутра. И изобразих их као кристал, мокро и суво, то јест стакло и лед – опкољавање вода другим стихијама. И показах сваком свој пут са седам звезда, свака од њих на свом небу, тако да се крећу. И видех да је добро, и разделих између светлости и таме, то јест посред воде тамо и тамо, и рекох светлости:

"Буди ти дан!"

И заповедих тами да буде ноћ. И би вече, и би јутро. То је први дан.

Тако утврдих небеске кругове и рекох да се сабере доња вода, која је под небесима, у једно окупљање и да испаре валови њени. И би тако. И од валова створих камење тврдо и велико. И од камења створих суво и назвах га земљом. И усред земље начиних провалију, то јест бездан. Море сакупих на једно место и свезах га јармом. И рекох мору:

"Дајем ти област вечну и да не излазиш из својих вода."

И тако постоље основах изнад вода. Овај дан назвах себи првосаздани. Тада би вече, и поново јутро. И би дан други.

И свим, пак, својим небеским стварима створих огњану природу. Погледа око моје на неравнине и на много жестоко камење. И од одблеска ока мог муња прими водену природу. И огањ у води и вода у огњу, нити се овај угаси, нити он ову исуши. Због тога је муња оштрија од сунчевог зрака, а мека вода тврђа од камења жестоког. И из камења усекох огањ велики и из огња створих чинове бестелесних војника од десет анђела, и

оружја њихова огњена, и одећу њихову – пламен горући. И заповедих да свако остане у свом чину. А један од чинова арханђелских одвоји се са чином који је био под њим, обузет болесном мишљу да постави престо свој изнад облака, над земљом, и да постане раван мојој сили. И збацих га са висине са анђелима његовим. И поче летети по ваздуху изнад бездана. И уредих тако сва небеса, и би дан трећи.

И трећег дана заповедих земљи да обрасте у дрвеће велико и горе, свакакву траву слатку и свако семе које се сеје. Засадих рај и затворих га и поставих оружнике, пламене анђеле. И тако створих земљи обнову. И би вече, и би јутро, дан четврти.

И четвртог дана заповедих да буду светила велика на круговима небеским. На први и највиши круг поставих звезду Кронос, на други, ниже, поставих Афродиту, на трећи Арис, на четврти Сунце, на пети Зевса, на шести Јермис, на седми Луну. И мањим звездама украсих аер доњи. И поставих сунце да светли дању, а луну и звезде да сијају ноћу. И сунце да се креће над свачијим животом и да има живот од дванаест месечних обилазака. И дадох им имена и почетак њиховог кретања, и новорођења њиховог и часове обиласка. И тада би ноћ, и би јутро, дан пети.

И петог дана заповедих мору, и породи рибе, и птице разнолике, и свакакву гамад која пузи по земљи и хода по њој четвороношке и пара по ваздуху, мушки пол и женски, и сваку душу којом дише сваки створ. И би вече, и би опет јутро, дан шести.

И шестог дана заповедих мојој мудрости да створи човека из седам састава: тело његово од земље, крв његову од росе и сунца, очи његове од бездна морског, кости од камена, ум његов од брзине анђелске и облака, жиле његове и длаке од траве земаљске, душу његову од духа мог и ветра. И дадох му седам својстава: слух тела, вид очију, душевни осећај, додир жила, укус крви, издржљивост костију, сладост помисли. Ову умну реч помислих да кажем: од невидљиве и видљиве природе, од обојега, створих човека – смрт и живот. И лик позна реч, као некаква нова твар – у великом мало и, опет, у малом велико. И на земљи га поставих другим анђелом, часног, и великог и славног. И поставих га царем на земљи, царство имајући моју мудрост. И не беше му сличног на земљи од постојећих твари мојих. И поставих му име од четири састава: од истока, од запада, од севера, од југа. И поставих му четири звезде нарочите и назвах му име Адам. И дадох њему вољу његову и указах му на два пута: на светлост и на таму. И рекох њему:

"Ево ти добро, а ево ти и зло!"

Хтедох да сазнам има ли љубав према мени, или мржњу, да се јави у роду његовом неко ко ме воли. А ја видех природу његову. Он не познаваше природу своју и због тог незнања настаде тежак преступ док сагреши. И рекох:

"По сагрешењу нема другог осим смрти."

И поставих њему сенку и усадих сан, и заспа. И узех му док је спавао ребро и створих њему жену и са женом да дође њему смрт. И узех последње слово његово и додах јој име Мајка, то јест Ева. Адам – Мати – Ева: а земаљски и живот. И начиних ограду у Едему на истоку да чувају завет и пазе заповест. И оставих небеса отворена над њима да би гледали анђеле који певају песме победне. И светлост неугасла беше увек у рају. И схвати ђаво да други свет хоћу створити, у коме би се повиновао Адаму на земљи и завладао и царевао над њим. Ђаво је демон из доњих места, јер када избеже са небеса постаде сотона, коме име беше Сатанаил. Тиме се разликоваше од анђела. Природу не промени, већ ћуд, као што је ћуд праведних и грешних. И својим разумом почини грех, као што сагреши и раније. И због тога помисли зло Адаму. Са ликом лопова уђе у рај и превари Еву. Адама се не дотаче, али због њеног незнања проклех их обоје. Оно које пре благослових, не проклех га, а оно које раније не благослових, и њега не проклех. Нити

човека проклех, нити земљу, нити друге твари, већ људске зле плодове, дело тог добротворења, плод, затим труд. И рекох:

"Земља си и у земљу ћеш отићи. Од ње те узех и нећу те погубити, већ ћу те послати одакле те узех. Отуд ћу те моћи узети опет на мом другом доласку."

И благослових све моје твари, видљиве и невидљиве, у дан седми у који почину од свих дела мојих.

А осмог дана положих да тај осми дан буде прво првосаздање моје недеље, да се креће у облику седам хиљада и осам хиљада, да буде недеља на почетку, као и први дан недеље, да се увек враћа недеља као осми дан.

И сада, пак, Еноше, колико ти испричах, и колико разуме, и колико виде на небесима, и колико виде на земљи, и колико написах у књигама, наумих да створим премудрошћу мојом, и створих од горње основе до доње и до краја. И нема саветника нити наследника мом саздању. Ја сам сâм, вечан и нерукотворен. Без промене је мисао моја. Саветник ми је мудрост моја. И реч моја дело је. И очи моје гледају на све. Шта погледам, то устрепти од страха. Ако ли се одврате од лица мог, то се све истреби.

Препусти ум свој, Еноше, и спознај речено и узми књиге које ти сâм исписа. Даћу ти Самуила и Рагуила, који те доведоше к мени. Сиђи на земљу и испричај синовима својим шта рекох теби и шта виде од доњих небеса до престола мојег. Све војске ја створих и све силе. И нема онога ко ми се супротставља и не покорава мом једновлашћу, јер се сви покоравају мом једновлашћу и служе мојој власти. И дај им књиге рукописања твог, да прочитају сви и да познају мене, творца свог. И разумеће они да нема другог осим мене. И нека раздају књиге рукописања твог деци деце и роду рода и сродницима сродника. И даћу ти, Еноше, заступника мојег, архистратига Михаила за рукописање твоје и рукописање очева твојих Адама и Сита, и Еноса, Кајнана, Малелеила и Ареда, оца твог. И неће их истребити до последњег века, јер ја заповедих анђелима мојим Ариуху и Париуху да буду на земљи чувари њихови. И заповедих да за време бдију над њима да их не погубе у будућем потопу, који ћу учинити у роду твом.

Ја познах злобу људску како не понеше јарам који ја припремих њима. И одбацише они јарам мој и узеше други јарам и посејаше семена пустошна и поклонише се боговима сујетним. И одгурнуше моје јединство. И сва земља сагреши неправдама, и увредама, и прељубама и злом служењу. И због тога ја ћу навести потоп на земљу и земља ће сама пропасти у блату великом. И оставићу мужеве праведне од племена твог са читавим домовима њиховим, који ће поступати по вољи мојој. И од семена њиховог настаће затим род други велики, али и међу њима многи ће несити бити веома. И у потомству рода тог појавиће се књиге рукописања твог и отаца твојих, и показаће им чуваре земаљске – мужеве верне, угоднике моје, који имена мог не призивају напразно. И оне ће говорити роду оном, и прославиће се, поштоване, напокон, више него раније.

А сада, Еноше, дајем ти рок од наредних 30 дана да се вратиш у дом свој, да испричаш синовима својим све, као и деци дома свог све о мени. Да слушају што си ти рекао и прочитао и да разумеју да нема другог осим мене. И сви да чувају заповести твоје и да почну преписивати књиге рукописања твог. И после 30 дана ја ћу послати анђела мог по тебе да те узме са земље и од синова твојих доведе мени."

И позва Господ једног од старијих анђела, страшног и грозног, и постави га крај мене. И изглед анђела тог беше бео као снег и руке његове беху као лед и имаху студен велику. И замрзну лице моје те не осетих страх Господњи и не беше могуће да осетим огањ пећи, врућину сунчану и мраз ваздушни. И рече ми Господ:

"Еноше, ако се не смрзне лице твоје овде, неће моћи да гледа сваки човек лице твоје."

И рече Господ мужевима оним који ме доведоше раније:

"Да сиђе Енох на земљу са вама и сачекајте га до уреченог дана."

И поставише ме ноћу на постељу моју. И Метусалам чекаше на повратак мој данима и ноћима, стражарећи крај постеље моје. И ужаснут беше када чу мој долазак. И рекох му да сиђу сва деца дома мог, а ја ћу им говорити.

"Слушајте, децо моја, шта је по вољи Господњој. Ја пуштен јесам данас к вама да вам из уста Господњих говорим како је било, и како је сада и како ће бити до дана судњег.

Слушајте, децо моја, не из уста мојих да вам јављам, већ из уста Господњих, који ме пусти к вама. Ви ћете, тако, слушати речи моје из уста мојих све до последњег човека, а ја ћу слушати из уста Господњих огањ њихов, јер уста Господња су пећ огњена, а анђели његови пламен излазећи. А ви, децо моја, видите лице моје које вам је слично последњем човеку. Ја зналац, пак, јесам лица Господњег, које је као железо огњем усијано, искре испуштајући. А ви гледате очи моје као знамење људско, а ја гледах очи Господње као луче сунчеве, које сијањем ужасавају очи људске. А ви, децо моја, видите десницу моју која вам помаже, која је једнака вашој, људској, а ја видех десницу Господњу, која помагаше мени, испуњавајући небо. Ви, пак, видите величину тела мог, а ја видех безмерну величину Господњу, прикладну, а њој нема краја. Ви слушате речи уста мојих, а ја слушах Господње речи као гром велики у непрестаном ковитлању облака.

И сада, децо моја, слушајте беседу оца земаљског. Страшно и јадно је стати пред лице цара земаљског, јер воља царева је смрт, и воља царева је живот. Утолико је страшније и јадније стати пред лице цара царева и земаљских и небеских војника. Ко да стоји са бесконачном оном слабошћу?

Сада, дакле, децо моја, ја све знам, нешто из уста Господњих, а нешто очи моје видеше од почетка до краја, и од краја до повратка. Ја све знам и све написах у књиге. Небеса, и крајеве њихове, и пространства њихова, и сву војску и кретања њихова ја измерих и написах, и звезда велико мноштво безбројно. Који човек може сагледати преокрете и обилажења њихова, јер ни анђели не знају броја њиховог?

А ја имена свима написах. Сунчев круг ја измерих, и луче његове избројих, и пут његов кроз све месеце, и изласке његове и сва кретања. Имена њихова ја написах. Лунин круг ја измерих, и кретање његово по свим данима, и уштапе његове које тaји сваког дана и сваког часа. Положих четири времена, и од времена начиних четири круга, и у кругове положих године, положих месеце, и у месеце различите дане, и код дана размерих часове.

Избројих и исписах ја све. Прочитах чиме се храни на земљи, и свако семе које да сејемо и да не сејемо, које расте на земљи, и о свим засадима, и свакој трави, и сваком цвету, и мирисима њиховим и именима њиховим. И станишта облака, и установљења њихова, и крила њихова, и како носе кишу, и капи кише – ја све испитах. И написах о треску грома, и о муњи. И показаше ми кључеве и чувара њиховог, и залазак, и излазак њихов, како се, пак, крећу на мерење, чиме се пењу и чиме спуштају да се не би због тешких уза и јарости срушили облаци гневни и уништили све на земљи. Ја записах о скровиштима снежним, и ризницама леда и ваздуха студеног. И сазнадох им времена како кључари њихови пуне њима облаке, а да не испразне ризнице њихове.

Ја записах тајне одаје ветрова и сачувах и видех како кључари њихови носе ваге и мере, и најпре стављају на вагу и мере, а онда испуштају зналачки на све земље да се снажним дувањем земаљским не усколебају.

Ја премерих све земље и горе њихове, и брда, и поља, и дрвета, и камење, и реке и све што постоји. Ја записах висину од земље до седмог неба и доле до ада преисподњег. И место судње и ад превелики отворише, где плакаху.

И видех како сужњи чекаху суд безмерни. И уписах све судије које суђаху, и сваку пресуду њихову и сва дела њихова. И видех све раније прадедове од Адама и Еве. И

уздахнух и плаках. Јао, погибељи бешчашћа њиховог! О, тешко мени, мојој немоћи мојих предака! И помислих у срцу мом и рекох:

"Блажен је човек који се није родио, или који се родио али није сагрешио пред лицем Господњим да не би дошао на место ово и понео јарам места овог!"

И видех кључаре и стражаре врата адових како стоје као аспиде велике. И лица су њихова као свеће искапане, и очи њихове као жеравице, и зуби им обнажени до прсију њихових. И говорах им у лице њихово:

"Како бих да вас не гледам, нити искусим дела ваша, нити племе моје да когод доведе вама! Како су мало погрешили у овом животу, а у вечном животу свагда стражаре!"

Ја изиђох на исток у рај едемски, где је припремљен покој праведницима. И откривен је од трећег неба и затворен од света овог. И стражари су постављени на превеликим вратима на изласку сунца. Анђели пламени певају песме неућутне, победне, радујући се доласку праведника. У најновијем изласку доведоше Адама са прадедовима и ту их уведоше да се радују, као што човек позове вољене своје да обедују са њим, и они дођу са радошћу и разговарају пред палатом човека оног, са радошћу чекајући обед његов слатких наслада, и богатства неизмерног и радости велике у светлости и у животу вечном.

А ја вам говорим, децо моја, блажен је онај који се боји имена Господњег и пред лицем његовим исповеди кривицу, и учини дарове са страхом и у животу овом поживи право и умре.

Блажен је који учини суд праведан не награде ради, већ због правде, нити чека корист од неке ствари, корист њему иде од суда нелицемерног.

Блажени су они који одену наге хаљином и гладнима дају хлеб свој.

Блажен је онај који суди суд праведан, који сироте, и удовице и све понижене помаже.

Блажен је онај који се врати са пута пролазног света овог сујетног и ходи по путу правом, који води у онај живот бесконачни.

Блажен је онај који сеје семе праведно, те ће пожњети седмоструко.

Блажен је онај у коме је истина и који говори истину искреношћу својом.

Блажен је онај коме је милост у устима и крепост у срцу.

Блажен је онај који разуме свако дело Господње створено Богом, и прославиће га, јер су дела Господња права, а дела људска – једна су добра, а друга зла, и у делима се препознају хулолажници.

А ја, децо моја, свако дело, и сваку меру и сваки суд праведан измерих и исписах као што ми заповеди Господ. И у свему овоме нађох разлику. Као што је година од године засебна, тако је и човек од човека засебан. Неко имања ствара многа, а неко мудрости чини срдачне, а неко разум неки чини, а неко уметности ствара, а неко ћутање усана чини, а неко чистоте ствара, а неко крепости чини, а неко честитости чини, а неко младост подиже, а неко оштроумља чини, а неко се телесним изгледом издваја, а неко снажним осећањем – да се сви прочују свуда, али нико није бољи од Бога, бојећи га се. Тај ће славнији бити у оном веку.

Господ рукама својим створи човека према изгледу лица свог, од малог до великог. И ко увреди лице човечије, увредио је лице Господње, и гнуша се лице Господње. Ко презре лице човечије, презрео је лице Господње. Ко чини гнев сваком човеку без пакости, сачекаће га велики Господ. Ко пљује на лице човечије поругу, сачекаће га Господ на великом суду.

Блажен је човек који не окреће срце своје злобом на сваког човека и помаже осуђеном, и подиже скрушеног, и чини милост коме је потребна, јер у дан великог суда свака мера и све ваге и теразије стајаће као на тргу, то јест на мере ће се окачити и на њима ће стајати и познаће свако меру своју и по мери ће примити награду своју. Ко се побрине и чини увек пред лицем Господњим, то ће и Господ бити блажи код дела његових и учиниће њему суд прави. Ко умножи светилник пред лицем Господњим, и Господ ће умножити ризнице царства свог вишњег. Не тражи Господ хлеба, или свећу, или брава, или говеда, или друге неке жртве – то не, већ тражи срца чиста и сваком човеку искушава срце. Ако ко цару земаљском приноси било који дар, помишљајући на неверство у срцу свом, и види да се цар не прогневљује на дар његов и суду не предаје њега. Или човек човека ако превари неправдом језика, а срце зло то не разуме ли срце овог и не суди њему самом у себи, као и што јесте суд по правди. Када Господ пошаље светлост велику, у томе ће бити суд праведан, нелицемеран, правим и неправим, и нико се неће утајити ту.

И сада, децо моја, положите мисао на срца ваша и чујте речи оца вашег, а које ћу јавити из уста Господњих. И узмите књиге ове, рукописања оца вашег, и прочитајте их. И у њима ћете упознати сва дела Господња. Многе књиге су биле од настанка света и биће до окончања, али ни једна вам неће објавити као рукописање моје. Држећи их се, нећете сагрешити Господу.

Како не беше ничега осим Господа, нити на небу нити на земљи, нити у преисподњем свету, нити у било којој основи, Господ постави основу на непознатом и простре небеса на видљиво и на невидљиво. Земљу на воду постави. И воду основа на непостојећем. Сâм створи безбројне твари. Ко још изброја прах земаљски, или песак морски, или капи кишне, или росу облачну, или ветрена дувања? Ко још сплете земљу и море нераздвојним ледом, и звезде од огња усече, и украси небо, и постави усред њих сунце да обилази по седам кругова небеских? Ко постави 182 престола да силази у обичан дан, и затим 182 да силази у велики дан, и два престола велика, где почива враћајући се тамо и овамо, више месечевих престола, од месеца Памовуса (Тамуза) од 17. дана силази до месеца Тивита, и од 17. дана Тивита излази. И тако се креће сунце по свим круговима небеским. Када се приближава земљи близу, тада се земља весели и узраста плодове своје. Када ли одлази, тада земља тугује, а дрвеће и сви плодови немају раста. То је све са мером и тананим часомерјем поставио – мером – својом мудрошћу, видљивом и невидљивом, од невидљивог – видљиво. Све створи сâм невидљив будући.

Тако вам јављам, децо моја, раздајте књиге деци вашој, и свим рођацима и родбини вашој. Који намисле да се боје Бога и да га прихвате, угођено ће им бити више од сваке хране добре на земљи. И прочитавши их, нека их пошаљу. А бесмислени и који не разумеју Господа, нити се боје Бога, неће их примити, већ ће се отргнути и уклонити од њих. Блажен је онај који понесе иго њихово и притегне их као оруђи у дан великог суда.

Ја вам се кунем, децо моја, али се не кунем ни једном клетвом, нити небом нити земљом, нити другом твари коју створи Господ. Јер рече Господ: "У мени нису клетве и неправде, већ истина." Ако у људима нема истине, да се куне речју: јесте, јесте, ако ли је супротно: није, није. И ја се кунем вама: "Јесте, јесте."

Како најпре човек буде у утроби мајчиној, по једно место [у књизи] оставих свакој души, и меру колико ће поживети у веку овом, да искушан буде у њему човек. Тако је, децо, не преварите се! Тамо је раније припремљено место свакој души људској. Ја дело сваког човека у писање положих и нико се не може скрити од рођења на земљи, нити дело његово утајити се. Ја све видим као у огледалу.

Сада, дакле, децо моја, у трпљењу и кротости проведите број дана ваших да бесконачни век нови будући наследите. Свака рана и сваки ударац доноси свакакву реч злу. Ако падне на вас напаст и ударац Господа ради, то све истрпите – од Господа је. А

ко је у могућности да по стотину плата дâ, а не помогне ни ближњем ни даљњем, биће му Господ осветник у дан великог суда. Да вам не буду овде осветници људи, а тамо Господ. Свако од вас који је своје злато и сребро потрошио брату помажући, добиће ризницу пуну у оном веку. Сиротим, и удовицама и дошљацима пружите руке своје према могућности вашој. Помозите верном у туги и неће вас наћи туга у богатству вашем. Ако у време вашег рада наиђе на вас какво бреме мучно и тешко Господа ради, понесите га и истрпите, и тако ћете стећи награду у судњи дан. Изјутра, и у подне и увече добро је ићи у храм Господњи славећи Створитеља свега, сваке твари видљиве и невидљиве.

Блажен је човек који отвара уста своја на похвалу и хвали Господа свим срцем својим.

Проклет је који отвара срце своје на укор и укорева убогог и клевета ближњег.

Блажен је онај који отвара уста своја и благосиља и хвали Бога.

Проклети су они који свих дана својих отварају уста на клетву и на хуљење пред лицем Господњим.

Блажен је онај који благосиља сва дела Господња.

Проклет је онај који укорева све твари Господње.

Блажен је онај који сагледава умножавање дела руку својих.

Проклет је онај који гледа истребити туђе.

Блажен је онај који чува основе прадавних отаца својих.

Проклет је онај који растура установљења прадедова и отаца својих.

Блажен је онај који сади мир и љубав.

Проклет је онај који разара мир љубави.

Блажен је онај који ако и не говори језиком мира, али је у срцу његовом мир према свима.

Проклет је онај који говори језиком својим "мир", а у срцу његовом нема мира. Све ће се ово код одмеравања и у књигама разобличити у дан великог суда.

Сада, дакле, децо моја, како је отац ваш стајао пред Богом и измолио га за грехе? Не, тамо нема помоћника ни једном човеку који је сагрешио. Видите да ја сва дела сваког човека написах још пре него што је настао. И написах све шта ће учинити сваки човек до века. И нико не може исправити рукописање моје, јер Господ све види, и мисли злих људи, како су сујетни, где леже у скровиштима срчаним.

Сада, дакле, децо моја, чујте све речи оца вашег, које говорах вама, да се не пожалите говорећи: зашто нам отац наш не објасни у оно време ово наше неразумевање? Како бих био достојан покоја вашег, књиге које вам дадох не сакријте. Свима који хоће, покажите их, како би упознали дела Господња пречудна.

Ето, тако, децо моја, приближи се дан рока и време предстоји ми знаменито присиљавајући ме на одлазак мој. И анђели који ће поћи са мном налазе се на земљи чекајући шта им је заповеђено. Ја ћу ујутру узићи на небо више, у вечно моје наследство. Због тога вам заповедам, децо моја, да учините сваку доброту пред лицем Господњим."

Одговори Метусалам оцу свом Еноху, говорећи:

"Шта прија очима твојим, Еноше? Да припремим јело пред лицем твојим да благословиш домове наше и синове своје и све који су рођени у дому твом и да се прославе људи настали од тебе, и тако потом да одеш како воли Господ?"

Одговори Енох сину свом и рече:

"Слушај, чедо моје, откако помаза ме Господ уљем славе своје, хране не окусих као ни сласти земаљских не помену душа моја, нити имам жељу за било чим земаљским. Али позови браћу своју и све домочедце ваше, и све старешине народне да поразговарам са њима и да одем како ми и предстоји."

Пожури Метусалам и позва браћу своју Регима, и Римана, и Ухана, и Хермиона и Гаидада и старце свих народа. И позва их пред лице оца свог Еноха. И поклонише се пред лицем његовим. И сагледа их Енох и благослови их. И рече им говорећи:

"Послушајте ме, децо! У дане оца вашег Адама сиђе Господ на земљу посетити сва створења своја, која са̂м створи у ранијих хиљаду векова, у којима после свих створи и Адама. И позва Господ све животиње земаљске, и све гадове земаљске, и све птице које парају ваздух и поведе их све пред лице оца нашег Адама да да̂ имена свим четвороношцима и свему живом на земљи. И постави га Господ царем над свима. И покори их све њему на понизност и да се не оглушују о повиновање и на сваку послушност. Тако [да буде] и према сваком човеку.

Господ створи човека господарем свега за имање своје. И Господ не суди ни једној души животињској човека ради, али души човека суди душа̂ ради животињских у век векова. Посебно је место човека. И какво је место свим душама људским по броју, такво је и животињским. И неће пропасти ниједна душа коју створи Господ до суда великог. И све душе животиња оклеветаће човека који их зло пази. Ко безакони душе животиња, безакони своју душу. И ко приводи од чистих животиња за жртву, да има исцељење своје душе, као и да принесе за жртву од чистих птица. И семење је човеку за исцељење његове душе. Све што је дато вама за храну, свезујте га за четири ноге, то јест исцељење чини добро. Исцељен је онај који исцели своју душу. Свака животиња умртвљена без ране, умртвљује своју душу и безакони своје тело. Чинећи пакост било коју свакој животињи у тајни, злозаконије је, безакони своју душу. Чинећи пакости души човечијој, пакости својој души. И нема исцељења телу његовом, нити опроштаја у векове. Чинећи убиство души људској, умртвљује своју душу и убија своје тело. И нема њему исцељења у векове. Варајући човека у било којој замци, сам ће у њу упасти, и нема њему исцељења у векове. Варајући човека на суду, неће у векове остати без освете на великом суду. Кривотворећи, или шта лоше говорећи души животињској, неће се правда догодити њему у векове.

Сада, дакле, децо моја, чувајте срца ваша од свега неправедног, што не воли Господ. Као што моли човек Бога за душу своју, тако да чини и за сваку животињску душу. Јер у веку великом ја ћу све сазнати. Многа чувана места, без броја, припремљена су људима: добрим добра, злим зла. Блажен је који у добре домове уђе. У злим нема покоја нити повратка.

Слушајте, децо, мале и велике! Када човек положи речи на срце своје, приноси дарове труда свог пред лице Господње. И ако руке његове нису створиле то, тада окреће Господ лице своје од труда руку његових. И он неће наћи труд руку његових, и неће труд његов пронаћи руке своје. Ако ли су створиле руке његове, а срце његово заропће, неће престати болест срца његовог, роптање чинећи непрестано, не имајући ниједног успеха. Блажен је човек који у трпљењу свом принесе дарове пред лице Господње: чинећи то, наћи ће опроштај грехова. Ако ли пре времена узврати реч своју, покајања му неће бити. Ако ли прође право време и тек онда учини то, неће бити милости нити покајања после смрти, јер свако дело пре времена и после времена које учини човек, саблазан је пред људима, а пред Богом грех. Ако човек обуче нагог и гладном да хлеб свој, он ће наћи опроштај. Ако ли узропће срце, два зла је учинио себи: пропаст ће донети ономе коме је дао и неће због тога наћи опроштај. И ако сиромах насити срце своје или одене тело своје и притом презир покаже, изгубиће све трпљење сиромаштва свог и неће пронаћи добро дело накнаде, јер мрзи Господ сваког презривог човека, и сваког који се

узвеличава. И свака реч лажљива неправдом је изоштрена и оштрицом мача смртног посече, а та посекотина нема исцељења у векове."

И док говораше Енох синовима својим и кнежевима народним, и чуше сви ближњи и даљњи људи његови како зове Господ Еноха. И саветујући се, рекоше:

"Пођимо и поздравимо Еноха!"

И сиђе до две хиљаде мужева и дође на место Ахузањ, где беше Енох и синови његови. И дођоше старешине народне и сав скуп и поклонише се и поздравише Еноха. И рекоше њему:

"Оче наш Еноше, благословен ти буди Господу Цару вечном! Сада благослови синове своје и сав народ да се прославимо пред лицем твојим данас, јер ћеш се ти прославити пред лицем Господњим у векове, пошто тебе изабра Господ међу свим људима на земљи и постави те за пописивача свих твари видљивих и невидљивих, и ослободиоца грехова људских и помоћника домочедаца твојих."

Одговори Енох народу свом, говорећи им свима:

"Слушајте, децо моја! Пре него што беше ичега и пре него што би створена твар, Господ створи све твари своје видљиве и невидљиве. Како време беше прошло, разумејте да после свега сазда човека по изгледу свом и подобију и даде му очи да види, и уши да чује, и срце да сазнаје и разум да мисли. Одреди Господ век човеку да ради и створи све твари његове које ће радити. И раздели време, и од времена постави године, и од година положи месеце, и од месеци дане, и од дана одреди седам, и у њих положи часове, и часове размери подробно да човек сазнаје време и да чита године, и месеце, и дане, и часове, и промене, и почетке, и крајеве, и да чита свој живот од почетка до смрти, и да сазнаје за свој грех, и да пише своје дело, и зло и добро, пошто ни једно дело није утајено пред Господом, да зна сваки човек своја дела и да не преступи нико заповести његове, и рукописања мог да се држи тврдо у свим коленима. Када се оконча свака твар видљива и невидљива, коју створи Господ, тада ће сваки човек отићи на велики суд Господњи. Тада ће времена ишчезнути, и година притом неће бити, нити месеци, нити данâ и часова. Расуће се и неће се више уважавати, али ће наступити један век и сви праведници који избегну велики суд Господњи окупиће се веком великим и постаће велики век праведника и биће вечан. И неће бити ни њиховог труда, нити болести, нити туге, нити чекања нужног, нити насиља, нити ноћи, нити таме, већ ће им бити светлост велика неразорива, и рај велики и непропадљиви, јер ће све пропадљиво проћи и непропадљиво наступити, и биће кров станишта вечног.

Сада, дакле, децо моја, сачувајте душе ваше од сваке неправде, колико не воли Господ, и пред лицем његовим ступајте са страхом и њему једином служите, и свако приношење приносите праведно пред лице Господње, а неправедно мрзи Господ. Јер све види Господ што човек помисли у срцу и што разум његов осмисли. Јер свака је мисао приношење пред Господа. Ако погледате на небо, ту је Господ, јер Господ створи небеса. Ако погледате на земљу, ту је Господ, јер Господ утврди земљу и постави на њој сваку твар своју. Ако помислите на дубину морску и на сав подземни свет, ту је Господ, јер Господ створи све. Не поклоните се људској твари, нити твари Божјој остављајући Господа због твари. Јер неће се утајити ниједно дело од лица Господњег.

Идите, децо моја, у истрајном трпљењу, у кротости, у понизности, у муци, у вери, у правди, у обећању, у немоћи, у ругању, у искушењу, у лишавању, у наготи, љубећи један другог док не изиђете из болесног овог века – да наследници будете бесконачног века. Блажени су праведници који избегну велики суд Господњи, јер ће се просветлити седмоструко више од сунца, јер у веку овом све је раздељено седмоструком светлошћу и тамом, и јелом, и слашћу, и горчином, и рајем, и мукама. Све то положих у писање да се чита и разуме."

Док разговараше Енох са људима, Господ пусти мрак на земљу и настаде тама, и покри мужеве који стајаху са Енохом. И пожурише анђели и узеше Еноха и узнеше га на више небо, где га Господ прими и постави пред лице своје у векове. И одступи тама са земље и наступи светлост. И видеше људи и не разумеше како узет би Енох, и прославише Бога. И тада одоше у своје домове.

А Енох се роди шестог дана месеца цамовуса и поживе 365 година. Узет би на небо првог дана месеца нисана и на небу проведе 60 дана. Записа о свим знамењима и тварима које створи Господ. И написа 366 књига и даде их синовима својим. И проведе на земљи 30 дана говорећи са њима. И опет би узет на небо истог месеца цамовуса, истог, шестог, дана, и роди се у исти час, када се свака људска природа зачиње, рађа и умире: у који час се зачне, у исти час ће се родити и у исти час ће умрети.

И пожури Метусалам са браћом својом и свим синовима Еноховим и саздаше жртвеник на месту Ахузањ, где узет би Енох. И поведоше овце и говеда и позваше све људе и принеше жртву пред лицем Господњим. И људи, дошавши им на весеље, донеше дарове синовима Еноховим и учинише весеље радујући се и веселећи се три дана.

И трећег дана у време вечери рекоше старци Метусаламу, говорећи:

"Стани пред лице Господње, и пред лице свих људи и пред лице молитвеника Господњег и прославићеш се у народу свом."

И одговори Метусалам народу свом:

"Сачекајте, о мужеви, док се Господ, Бог оца мог Еноха, сâм не уздигне као жрец над својим народом."

А људи проведоше још једну ноћ на месту Ахузању, а Метусалам близу олтара, и помоли се Господу и рече:

"Господе целог света, који једино изабра оца мог Еноха, постави ти жреца народу свом и уразуми срца њихова да се боје славе твоје, и учини све по вољи твојој."

И заспа Метусалам и јави се њему Господ у ноћном виђењу и рече му:

"Чуј, Метусаламе, ја сам Господ, Бог оца твог Еноха. Чуј глас народа свог и стани пред лице олтара мојег и прославићу те пред лицем читавог народа и бићеш славан свих дана живота твог."

И уста Метусалам из сна свог и благослови Господа што се јавио њему.

И пожурише старци Метусаламу. И учини Господ Бог да срце Метусаламово чује глас народа. И рече им:

"Да је благословен Господ Бог над овим народом пред очима мојим данас."

Пожурише Сарсан, и Хармис и Зазас. Старци обукоше Метусалама у ризе празничне и положише венац светао на главу његову. И пожурише људи и доведоше овце и говеда и од птица, све објављено да се испече за Метусалама у име Господње и у име народа. И изиђе Метусалам на жртвеник Господњи и просветли се лице његово као сунце на узлазу усред дана. И сви људи пођоше за њим. И стаде Метусалам испред олтара Господњег, и сви људи стадоше око жртвеника. И узеше старци овце и говеда и свезаше им све четири ноге и положише на главу олтара, и рекоше Метусаламу:

"Узми овај нож и закољи одређено за жртву пред лицем Господњим."

И испружи Метусалам руке своје ка небу и призва Господа овако говорећи:

"Чуј, Господе, ко сам ја да станем на чело жртвеника твог и на чело људи ових? Сада, Господе, погледај на раба свог и на сав народ овај, нека данас сви испитани буду, и дај благодат рабу свом пред лицем читавог народа, да разумеју да си ти поставио жреца народу свом."

И чим се помоли Метусалам, затресе се олтар и подиже се нож са олтара и ускочи у руке Метусаламу пред лицем читавог народа. И устрептаху људи и прославише Господа. И слављен би Метусалам пред лицем Господњим и пред лицем читавог народа од дана тог. И узе Метусалам нож и покла сву стоку коју су довели људи за жртвовање. И обрадова се и узвесели народ пред лицем Господњим и пред лицем Метусаламовим тог дана. И затим народ својим домовима оде.

Метусалам поче служити у олтару и пред лицем Господњим и читавог народа од дана тог. Током десет година уверавање сву земљу и сав народ свој у наслеђе вечно. И не нађе се ни један човек да се узалуд удаљи од Господа у све дане у којима живљаше Метусалам. И благослови Господ Метусалама и умилостиви се на жртве и дарове његове и на све службе које одслужи пред лицем Господњим. И када се приближи време преставлења Метусаламовог, јави се њему Господ у виђењу ноћном, и рече му:

"Слушај, Метусаламе, ја сам Господ, Бог оца твог Еноха! Говорим ти да знаш да се окончаше дани живота твог. И приближи се дан почивања твог. Позови Нира, сина твог сина Ламеха, који је рођен као други иза Ноја. И обуци га у ризе свештене твоје и постави га у олтар мој. И испричај му све шта ће се збити у дане његове, јер приближава се време пропасти читаве земље и свих људи и свих животиња на земљи. У дане његове биће велико растројство на земљи, јер човек замрзе ближњег свог, и људи се над људима узгордеше, и народ против народа подиже рат и испуни се читава земља прљавштином, и крвљу и свим злом. И ако неко напусти Творца свог и поклони се боговима сујетним, и основама небеским, и створењима земаљским и валовима морским, противник ће се узвеличати због дела својих, а на велику жалост моју. И читава ће земља изменити устројство своје. И свако дрво и сваки плод промениће семе своје чекајући време пропасти. И сви ће се народи променити на земљи – све што сам желео. Тада ћу заповедити морима да преплаве земљу и да се велика скровишта вода̂ небеских спусте на земљу и претворе је у твар велику. И по првој твари настаће твар друга, и пропашће све. И затрешће се земља сва и од тог дана лишиће се снаге своје. Тада ћу ја сачувати Ноја – првог сина твог сина Ламеха, и од семена његовог саздаћу други свет. И потомство његово потрајаће у векове, до друге пропасти, када ће такође згрешити људи пред лицем мојим."

Прену се Метусалам из сна свог. И ражалости га сан његов веома. И позва све старце и исприча им све шта му рече Господ, и читаво виђење које му се јавило од Господа. И ражалостише се људи због виђења његовог. И рекоше му:

"Господ влада по вољи својој. И сада, Метусаламе, учини све како ти рече Господ."

И позва Метусалам Нира, сина Ламеховог, а млађег брата Нојевог и обуче га у ризе свештеничке пред лицем свих људи и постави га уз главу олтара. И научи га свему шта треба да чини пред људима. И рече Метусалам народу ово:

"Нир ће бити пред лицем вашим од данашњег дана кнез и вођа."

И рекоше људи Метусаламу:

"Биће према речи твојој и како Господ рече теби."

Када говораше Метусалам народу пред олтаром, узнемири се душа његова. И сави колена и испружи руке своје ка небу и помоли се Господу. И док се мољаше, изиђе душа његова ка Господу. Пожури Нир са читавим народом и сачинише гроб Метусаламу на месту Ахузањ. Лепо се обукавши у све свештеничко, са светилима иђаше Нир са слављем великим и људима који су подигли тело Метусаламово. Славећи га, положише га у гроб, који му саздаше, и покрише га и рекоше:

"Благословен би Метусалам пред лицем Господњим и пред лицем читавог народа!"

Када хтедоше разићи се домовима својим, рече Нир народу:

"Пожурите данас и доведите браве, и јунце, и грлице и голубице да их жртвујемо пред лицем Господњим. И потом идите у дом свој."

И послушаше људи Нира јереја. И пожурише и доведоше и свезаше све речено пред главу олтара. И узе Нир нож жрецки и закла све што је доведено било и жртвова пред лицем Господњим. И узвеселише се сви људи пред лицем Господњим. И тог дана прославише Господа Бога небеса и земља Нирова. Од тог дана би мир и устројство по читавој земљи у дане Нирове 202 године.

И потом одвратише се људи од Бога и почеше мрзети један другог, и људи се против људи бунити и народи против народа ратовати. Макар и једна уста беху, али срцима различито примаху. Јер поче ђаво по трећи пут царевати: прво пре раја, друго у рају, а треће ван раја до потопа продужи. И настаде рат и метеж велики. Слушаше Нир јереје и ражалости се веома. И рече у срцу свом:

"Заиста разумех како се приближило време и реч коју говораше Господ Метусаламу, оцу оца мог Ламеха."

И, ево, жена Нирова, по имену Сопанима, будући неплодна, никала не роди Ниру. И беше Сопанима у старости својој. И у дане смрти своје зачe у утроби својој. И Нир јереј не спаваше са њом нити је дотаче од дана када постави га Господ да служи пред лицем људи. Када сазнаде Сопанима за зачеће своје, постиде се и посрами. И притаји се све до дана када дође да роди. И нико не сазнаде од људи. И када навриши се 282. дан и приближавати се поче дан рођења, помену Нир жену своју и позва је себи у храм свој да поразговара са њом. И оде Сопанима Ниру, мужу свом. И, гле, она беше трудна, и приближи се дан када ће родити. И виде је Нир и постиде се веома. И рече јој:

"Шта си ово учинила, о жено, и посрамила си ме пред лицем људи ових? Сада одлази од мене и иди тамо где си зачела срамоту утробе своје да не оскрнавим руке своје на теби и не сагрешим пред лицем Господњим."

И рече Сопанима Ниру, мужу свом, говорећи:

"Господару мој, ево време старости моје, и дошао је дан смрти моје. Не знам како зачe безазленост и неплодност утробе моје."

И не вероваше Нир жени својој. И други пут рече јој:

"Одлази од мене да се не огрешим пред лицем Господњим!"

И како говораше Нир жени својој Сопаними, паде она на ногу његову и умре. Ожалости се Нир веома и рече у срцу свом:

"Зар због речи моје ово би? Како због речи човек сагреши пред лицем Господњим! Сада нека ми се смилује Бог. Заиста знам у срцу мом да не беше рука моја на њој. И опет говорим: Слава теби, Господе, да не сазнаде нико од људи за ово дело које учини Господ!"

И пожури Нир и затвори врата храма свог и оде к Ноју, брату свом, и исприча њему све шта би са женом његовом. И похита Ној идући са Ниром, братом својим. Одоше у храм Нирoв због смрти Сопанимине. И говораху у себи:

"Како ли утроба њена стајаше са временом рођења?"

И рече Ноје Ниру:

"Не жалости се, Нире, брате мој, јер Господ данас покри срамоту њену за коју нико не зна од људи. Сада пожуримо брзо да је погребемо тајно и покриће Господ срамоту стида нашег."

И положише Сопаниму на одар и обукоше је у ризе црне и затворише је у храм спремну за погреб. Ископаше гроб у тајности. И изиђе дете из мртве Сопаниме и седе са њене десне стране. И уђоше Ноје и Нир да погребу Сопаниму. И видеше како дете седи

са мртвом Сопанимом и брише одећу своју. И ужасоше се веома Ноје и Нир са страхом великим. А дете беше савршено телом као трогодишњак. И говораше устима својим благосиљајући Господа. И осмотрише га Ноје и Нир. И, гле, знак светитељства на прсима његовим и славан изгледом. И рекоше Ноје и Нир:

"Гле, Бог обнавља свештенство из крви после нас онако како жели!"

И пожурише Ноје и Нир и омише дете и обукоше га у ризе свештеничке. И дадоше му хлеб благословени. И јеђаше. И дадоше му име Мелхиседек. И узеше Ноје и Нир тело Сопанимино и свукоше јој ризе црне и омише је и обукоше у ризе светле, свечане. И саградише јој храм. Пођоше Ноје и Нир и Мелхиседек и погребоше је јавно. И рече Ноје брату свом Ниру:

"Сачувај дете ово у тајности за неко време, јер ће се прозлити народ по читавој земљи и почеће се одметати од Бога и, некако дочувши за дете, убиће га."

И оде Ноје у своје место.

И почеше се умножавати велика безакоња по читавој земљи у Нирово време. И стаде се Нир жалостити још више због детета. Говораше:

"За мог времена, Господе, почеше се сва безакоња умножавати на земљи и схватам да се ближи скончање наше, још више због безакоња људских. И сада, Господе, шта је појава детета овог, и шта је суд његов и шта да чиним са њим? Да ли ће се и он придружити пропасти нашој?"

И чу Господ Нира и јави се њему у виђењу ноћном, говорећи му:

"Нире, велика безакоња настадоше на земљи. Многа од њих су неподношљива. И, ето, ја ћу сада допустити погибију велику на земљи. И погинуће свако биће земаљско, а за дете се не брини, Нире, јер ћу ускоро послати архистратига мојег Михаила и узеће дете и сместиће га у рај едемски у покољење где Адам раније боравлаше седам година, имајући небеса отворена све до сагрешења. И ово дете неће пропасти у покољењу овом које ће настрадати. Као што ја показах, Мелхиседек ће бити жрец свештенички и поставићу га да буде глава бившим јерејима."

И прену се Нир из сна свог и благослови Господа који му се јавио. Рече:

"Благословен Господе, Боже отаца мојих, који ми рече како створи јереја великог у дане моје у утроби Сопаниме, жене моје. Пошто не имадох друго дете у породу овом, нека буде јереј велики, јер он је син мој и слуга твој, и ти си Бог велики, пошто се придружи слугама својим и јерејима великим са Ситом, и Еносом, и Русијем, и Амиламом, и Прасидамом, и Малелејмом, и Серохом, и Арусаном, и Алемом, и Енохом, и Метусаламом и са мном, рабом твојим Ниром. И Мелхиседек нека буде глава дванаесторици нас јереја који бејасмо раније. И опет у последњем роду нека буде други Мелхиседек почетак дванаесторици јереја, а после нека буде глава свима, велики архијереј, реч Божија и сила, која ће учинити велика чудеса и славнија од бивших. Нека он, Мелхиседек, буде цар у месту Ахузањ, то јест насред земље, где беше створен Адам, а ту да буде и последњи гроб његов. И за тог архијереја писано је да ће се и он погрепсти ту где је средина земље, као што и Адам сина свог Авеља погребе ту када га уби брат његов Каин пошто лежаше три године непогребен, док не виде птицу чавку како погребе свог птића. Знам да велики метеж настаде и да ће се у метежу скончати род овај и нестаће све осим Ноја, брата мог, који ће се сачувати, и после ће настати расадник од племена његовог, и биће народ други. И Мелхиседек ће бити други, глава јерејима у народу, царствујући и служећи Господу."

И када проведе дете 40 дана на тавану Нировом, рече Господ Михаилу:

"Сиђи на земљу к Ниру жрецу и узми дете моје Мелхиседека, које је са њим, и доведи га у рај едемски како би се сачувао, јер се приближава време и ја ћу пустити све воде на земљу и нестаће све што је на земљи."

Пожури Михаило и сиђе ноћу. И Нир спаваше на одру свом. И јави се њему Михаило и рече му:

"Овако рече Господ, Нире: Пусти дете за које ти поручих к мени."

И не позна Нир ко му говораше, и смете се срце његово. И рече [Михаило]:

"Да не сазна народ за дете, убиће га, јер зло беше срце људи ових пред лицем Господњим."

Рече Нир ономе који говораше:

"Нема детета код мене и не знам ко си ти."

Одговори му [Михаило]:

"Не бој се, Нире, ја сам архистратиг Господњи. Посла ме Господ и, ево, ја ћу узети дете твоје данас и отићи ћу са њим и сместићу га у рај едемски, и тамо ће бити до века. И када буде дванаесто колено и 1070 година, родиће се у роду оном човек праведан. И рећи ће њему Господ да узиђе на гору ону где стане ковчег брата твог Ноја. И наћи ће ту другог Мелхиседека, који је живео ту седам година, кријући се од народа идоложртвеног да га не убију. Извешће га и биће јереј и цар први у граду Салиму. По лику овог Мелхиседека испуниће се начело јереја за 3432 године од почетка и саздања Адамовог. И од оног Мелхиседека биће по броју дванаест јереја до великог игумана, то јест вође, који изведе све видљиво и невидљиво."

И сети се Нир сна првог и поверова. И одговоривши Михаилу, рече:

"Благословен Господ који те посла данас к мени! И сада нека благослови раба свог Нира како се приближавамо одласку са овог света. Узми дете и учини како, пак, рече теби Господ."

И узе Михаило дете исте ноћи у којој и сиђе. И узе га на крило своје и смести у рај едемски.

И уставши Нир ујутро, оде на таван и не нађе дете. И би у радости уместо у жалости великој, јер немаше другог сина осим тог. Тако сконча Нир и притом не постаде жрец у народу. И од тог времена подиже се метеж велики на земљи.

И позва Господ Ноја на Гору Араратску, између Асирије и Јерменије, у земљи арапској ка мору. И рече му да ту сагради ковчег 300 лаката дужине и 50 лаката ширине, а у висину 30, са два пода по средини и вратима његовим од лакта. А оних 300 лаката је наших 5000. И, опет, оних 50 је наших 2500, оних 30 је наших 900, онај један лакат је наших 50. По овим мерама Јевреји рачунају Нојев ковчег, како њему рече Господ, и држе увек сваку меру и свако мерење и до данас.

Господ Бог отвори све водопаде небеске. Падаше дажд на земљу 150 дана, и умре свако биће. А Ноје беше у 500. години. Роди три сина: Сима, Хама и Афета. Сто година по рођењу три сина уђе у ковчег месеца по јеврејском наурса, по египатском фаменота, осамнаестог дана. И пливаше ковчег 40 дана, и укупно беше у ковчегу 120 дана. И уђе у ковчег овај 600. године. И 601. године живота свог изиђе из ковчега месеца фармута по египатском, а по јеврејском нисана, 28. дана. После потопа живљаше још 350 година и умре. Живљаше укупно 950 година.

Господу Богу нашем слава од почетка, и сада и до века читавог. Амин.